

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИСОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТИЗИМИДА ОЛИБ БОРИЛАЁТГАН
ИСЛОҲОТЛАРНИ ИЗЧИЛ ДАВОМ ЭТТИРИШ ВА ТИББИЁТ
ХОДИМЛАРИНИНГ САЛОҲИЯТИНИ ОШИРИШ УЧУН ЗАРУР
ШАРТ-ШАРОИТЛАР ЯРАТИШ ТЎҒРИСИДА

Соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилаётган ислохотларни изчил давом эттириш, аҳоли саломатлигини сақлаш борасида белгиланган устувор вазифалар ижросини таъминлаш, тиббиёт ходимларининг салоҳиятини ошириш учун зарур шарт-шароитлар яратиш мақсадида, шунингдек, жамоатчилик томонидан тиббий хизматлар қўлаи ва сифатини ошириш юзасидан билдирилган таклифларни инобатга олиб:

1. Оилавий шифокор пунктлари ва оилавий поликлиникаларда “тиббиёт бригадалари” фаолиятини йўлга қўйиш, шунингдек, туман (шаҳар) кўп тармоқли марказий поликлиникалари томонидан аҳолига янада сифатли тиббий хизматлар кўрсатиш қамровини кенгайтириш учун 2021 йил 1 июлдан бошлаб 10 мингта, 2022 йил 1 январдан бошлаб эса яна қўшимча 10 мингта ўрта тиббиёт ходимлари шатлари ажратилсин.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги (А.М.Хаджибаев): Молия вазирлиги, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги билан биргаликда 2021 йил 1 июнга қадар оилавий шифокор пунктлари, оилавий поликлиникалар ҳамда туман (шаҳар) кўп тармоқли марказий поликлиникалари эҳтиёжидан келиб чиқиб, уларнинг янгиланган штат нормативларини тасдиқласин;

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти ва етакчи хорижий экспертларни жалб қилган ҳолда, 2021 йил 1 августга қадар ўрта тиббиёт ходимлари мақомини ошириш нўқтаи назаридан уларнинг малака талаблари, вазифалари, ваколатлари, жавобгарлиги, ихтисослик йўналишларини кенгайтириш, лавозимларини, шунингдек, ўқув дастурлари ва режаларини тўлиқ қайта қўриб чиққан ҳолда, ўрта тиббиёт ходимларини тайёрлаш ва уларнинг

малакасини ошириш тизимини такомиллаштирсин ҳамда уни 2021/2022 ўқув йилидан бошлаб тўлиқ жорий қилсин.

2. Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ҳокимликларининг эҳтиёж мавжуд бўлган оғир шароитли туман (шаҳар)лар тиббиёт бирлашмалари раҳбарлари лавозимларига республика ихтисослаштирилган тиббиёт марказлари, уларнинг филиаллари, олий тиббиёт таълим муассасалари, улар ҳузуридаги клиникаларнинг малакали раҳбар ходимлари ва мутахассисларини шартнома асосида муайян муддатга жалб қилиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари ушбу раҳбар ходимлар ва мутахассисларга асосий иш жойидаги ўртача ойлик иш ҳақи миқдорини сақлаган ҳолда, улар жалб қилинган тиббиёт бирлашмаси раҳбари лавозимидаги ойлик иш ҳақини тўлиқ тўлаб берилишини, ушбу харажатлар ҳамда уларнинг уй-жой ижараси тўловларини Қорақалпоғистон Республикаси республика бюджетини ва вилоятлар маҳаллий бюджетлари маблағлари ҳисобидан қўллаб берилишини таъминласин.

3. Белгиланган қўйилсинки: марказий туман (шаҳар) шифохоналарининг Давлат бюджетидан молиялаштирилаётган амалдаги қойкалар фонднинг 10 фоизи 2022 йил 1 январдан бошлаб, яна қўшимча 10 фоизи 2023 йил 1 январдан бошлаб тўлов асосида тиббий хизматлар кўрсатишдан тушадиган бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобига таъминланадиган қойкалар фондига ўтказилади;

бундан бўшайдиган Давлат бюджетини маблағлари туман (шаҳар) шифохоналарининг дори воситалари, реактивлар ва тиббиёт ускуналари таъминотини яхшилашга ҳамда вилоят тиббиёт муассасаларида қўшимча қойка фондиди ташкил этишга йўналтирилади.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги Молия вазирлиги билан биргаликда 2021 йил 1 октябрга қадар 2022 йил учун, 2022 йил 1 октябрга қадар эса 2023 йил учун ҳар бир туман (шаҳар) шифохоналари кесимида бўшайдиган маблағлар ҳажминини ва уларни ишлатиш йўналишларини белгиллаб берсин.

4. 2021 йил 1 июлдан бошлаб ҳамширалик иши ўзини ўзи банд қилган шахслар шугулланиши мумкин бўлган фаолият (ишлар, хизматлар) турлари рўйхатига киритилсин.

Ҳамширалик иши фаолиятини амалга оширишга ўзини ўзи банд қилган шахслар учун ўрнатилган тартиб билан бир қаторда қуйидаги талаблар белгилансин:

ҳамширалик иши фаолиятини фақат ўрта тиббий ёки олий ҳамширалик иши йўналиши бўйича олий маълумотга эга Соғлиқни сақлаш вазирлигининг тегишли ахборот тизимида 2022 йил 1 январдан бошлаб рўйхатдан ўтган шахслар амалга ошириши;

тиббий муолажалар мазкур Фармоннинг 1-банди тўртинчи хатбошисига мувофиқ ўрта тиббиёт ходимлари мақомини оширишдан келиб чиқиб бажарилиши;

ҳамширалик иши фаолияти билан шугулланаётган шахс белгиланган муддатларда ўз малакасини ошириб бориши.

▶ Давоми 2-бетда

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ

ТАРИХИЙ ЯНГИЛАНИШ:
ҲАР ЙИЛИ МИНГЛАБ ЮРТДОШЛАРИМИЗ
ОҒИРИ ЕНГИЛ БЎЛАДИ

Абдулазиз ҲАЙДАРОВ,
Молия вазирлиги ҳузуридаги
бюджетдан ташқари
Пенсия жағғармаси ижрочи директори

Сир эмас, узок йиллардан бўён юртдошларимиз пенсияга чиқишда кўп сарсонгарчиликларга учраб келади. Бунинг машаққатини кекса авлод вакиллари яхши билади. Улардан пенсияга қандай чиққанини сўрасангиз, шундай жавоб бериши тайин: “Азоб бўлган!”.

Ўзимиз ҳам яхши биламиз, пенсияга чиқиш учун фуқаро меҳнат фаолияти давомида нечта ташкилотда ишлаган бўлса, ҳаммасидан қанча муддат ишлагани, қанча маош олгани тўғрисида маълумотнома йиғиши керак бўларди. Та-саввур қилинг, сиз, масалан, 30 йилда 10 дан зиёд ташкилотда ишлагингиз. Энди пенсияга чиқишингиз керак. Демак, югур-югур вақти келди. Бу пайтда айрим ташкилотлар “ёпилиб” кетган бўлиши ҳам мумкин. Бу ёни энди суд орқали ҳал бўлади.

Умуман, бугунги қўнғача пенсия ёшига етган фуқароларимиз 14 та ташкилотдан 30 турдаги ҳужжат йиғиб келиши талаб этиларди. Ушбу ҳужжатларни йиғиш учун камида икки ой вақт кетган. Қанча вақт, қанча сарсонгарчилик, асабузарлик...

ТАРИХИЙ ЯНГИЛАНИШ —
ЯНГИ ТИЗИМ

Давлатимиз раҳбари мудом фуқароларга қўлайлик яратиш ҳақида қайғуриб келади. Бу

▶ Давоми 2-бетда

9 МАЙ — ХОТИРА ВА ҚАДРЛАШ КУНИ

ЭЪТИБОР ВА ҒАМХЎРЛИК
ОҒУШИДА

Президентимизнинг “Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида”ги фармони ҳамда “Хотира ва қадрлаш кунига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ижроси доирасида Фарғона вилоятида “Хотира бор экан — миллат барҳаёт”, “Эътибор ва ғамхўрлик — инсоний бурч” шиори остида меҳр-мурувват, саховат тадбирлари кўтаринкилик, уюшқоқлик билан ўтказилмоқда.

Иккинчи жаҳон урушида минглаб фарғоналиклар мардонавор жанг қилди. Уларнинг кўплари уруш майдонларида қолиб кетди.

— Бу йил 96 ёшни қарши олдим. Кўзларимдан нур, оёқларимдан мадор кетган бўлса ҳам, ҳаётга, яшашга иштиёқим баланд, — дейди Бувайда тумани Янгикўрғон шаҳарчасида умргузаронлик қилаётган Кенжабой ота Эгамқулов. — Урушда икки акам ҳам қатнашиб, шўқрики, эсон-омон қайтиб келган. Ўзим Смоленск, Сталинград, Москва остоналарида кечган жангларда иштирок

этим. 1944 йилда яраланиб, юртга қайтдим. Президентимизнинг ташаббуси билан кўрсатилаётган эътибор, ғамхўрликлардан чексиз миннатдорман. Ҳар биримизга 12 миллион сўмдан пул мукофоти ва бошқа қимматбаҳо совғалар бериляпти, соғлигимиз малакали тиббиёт ходимлари назоратида бўлиб тургани умримизга умр қўшмоқда. Бу кўнларга шўқроналар айтаман.

Байрам муносабати билан вилоятда Иккинчи жаҳон урушининг 45 нафар қатнашчиси, ногиронлари ва фронт орти фахрийлари

йўқланди. Уларнинг ҳар бирига вилоят ҳокими Хайрулло Бозоров томонидан Президент табриги ўқиб эшиттирилди, 12 миллион сўмдан пул мукофоти ва қимматбаҳо совғалар тантанали топширилди.

Биз азал-азалдан тинчликсевар халқимиз. Тинчлигини йўқотган хонадон ҳам, мамлакат ҳам асло хотиржам яшай олмайди. Бу улғувор ишлар истиқбол туфайли янада бардавом бўлиб бормоқда. Чунки хотира муқаддас, қадр абадий.

Расулжон КАМОНОВ,
журналист

ОБОД ВАТАН МАНЗАРАЛАРИ

“ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН” БОҒИ

УНДА ХАЛҚИМИЗНИНГ БУНЁДКОРЛИК САЛОҲИЯТИ ВА
ЭЗГУ ОРЗУ-ИНТИЛИШЛАРИ МУЖАССАМ

Бахтиёр САЙФУЛЛАЕВ,
Олий Мажлис Сенатининг
Ёшлар, маданият ва
спорт масалалари қўмитаси
раиси

Шу кўнларда давлатимиз раҳбари ташаббуси билан пойтахтимизнинг шундоқ биқинида, Тошкент вилоятининг Қибрай туманида

Кўчат экиб, боғ яратиш халқимизга хос азалий қадриятлардан. Зеро, ўзинг яшаб турган жойини обод қилиш кўнглини обод қилади, турмуш фаровон ва файзли бўлади. Асрлар оша яшаб келаётган ушбу эзгу анъана бугун янғича маъно-мазмун касб этгаётгани юртдошларимиз қалбиди яратувчилик ва бунёдкорлик туйғуларини янада кучайтирмоқда. Бунинг натижасида шаҳар ва қишлоқларимиз тобора чирой оқиб, замонавий иншоотлар қатори сўлим ва ҳушманзара истироҳат боғлари қўлаймоқда.

янги Ўзбекистонга муносиб боғ барпо этиш ишлари бошлаб юборилди. Бундай “яшил ҳудудлар” сўнгги йилларда ҳар томонлама

юксалишга юз бурган Тошкент шаҳри учун, айниқса, муҳим.

▶ Давоми 3-бетда

АҲОЛИ БАНДЛИГИ

ЎЗГАРИШЛАР ШАМОЛИ КИРИБ
БОРМАГАН ХОНАДОН ҚОЛМАЙДИ

Бугун камбағаллик даражасини аниқлаш ва уни қисқартириш, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларни белгилаш, ишсиз фуқаролар бандлигини таъминлаш мамлакатимиздаги ислохотларнинг бош мақсад ва вазифаларидан бирига айланди. Бу ишлар кўр-қўрона, рақам ва қоғозбозлик учун эмас, балки уйма-уй, маҳаллама-маҳалла юриб, ҳар бир фуқаронинг дардига қўлоқ тутган ҳолда амалга оширилаётгани ўз натижасини беряпти.

▶ Давоми 4-бетда

“ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН” БОҒИ

УНДА ХАЛҚИМИЗНИНГ БУНЁДҚОРЛИК САЛОҲИЯТИ ВА ЭЗГУ ОРЗУ-ИНТИЛИШЛАРИ МУЖАССАМ

Бошланиши 1-бетда

Президентимиз куни кеча ушбу ҳудудга ташриф буюрди. Шу муносабат билан бу ерга парламент ва ҳукумат аъзолари, Тошкент шаҳар жамоатчилиги, нурунийлар, илм-фан, маданият ва спорт намоёндалари, ёшлар йиғилди. Боққа илк кўчатлар экилди.

104 гектарлик янги боғ нафақат манзараси, ландшафти, балки мазмуни билан ҳам алоҳида эътиборга молик. Боғнинг умумий кўриниши худди улкан дарахтнинг бешта шохини эслатадики, бу Ҳаракатлар стратегиясининг беш устувор йўналишини ифодалайди. Шунга монанд боғ бошқа боғлардан тубдан фарқ қилади, зеро, бу ерни юксак маданият ва маънавият масканига айлантириш мақсад қилинган.

Бу ерда одамлар учун табиат қўнида мириқиб дам оладиган сўлим ҳудудлар яратилади. Каштан, эман, чинор, лола, липа боғлари барпо этилди, дуненинг турли бурчакларидан келтириладиган ноёб манзарали дарахтлар, буталар, гуллар экилади. Сунъий кўл, спорт майдончалари, болалар ўйингоҳлари, фавворалар қурилади.

Мустақиллигимизнинг 30 йиллигига бағишланган Истиқлол мажмуаси ҳам шу ерда барпо этилади.

Президентимиз ушбу мажмуанинг тарихий-ғоявий аҳамиятини алоҳида таъкидлади.

— Бу йил миллий истиқлолимизнинг 30 йиллигини кенг нишонлаймиз. Аслида, бизнинг давлатчилигимиз 3 минг йиллик тарихга эга. Боғ ана шундай буюк тарихимизни намён этадиган ўзига хос мажмуа бўлади. Бу ерга ташриф буюрувчилар, айниқса, ёшларимиз ва хорижлик меҳмонлар ана шу улғуворликни ҳис этади, руҳий қувват олади, — деди давлатимиз раҳбари.

Боғ Ўзбекистоннинг янги қиёфасини, улкан салоҳиятини, кўпмиллатли халқимизнинг бирдамлиги ва ҳамжихатлигини акс эттирадиган мажмуа бўлиши зарурлиги таъкидланди. Давлатимиз раҳбари бу муштам боғни “Янги Ўзбекистон” деб аташни таклиф қилди.

Бугун юртимизнинг қайси ҳудудига борманг, кенг қўламли қурилиш-ободонлаштириш ва бунёдкорлик ишларига гувоҳ бўласиз. Бу манзараларни қуриб, кўз ўнгимизда бой тарихимиз гавдаланади. Буюк Соҳибқирон Амир

Темур даврида ҳам машҳур боғлар яратилган, уларнинг ҳар бири ўзига хос ва бетакрор номлар билан аталган: “Боғи баланд”, “Боғи беҳишт”, “Боғи давлатобод”, “Боғи дилқушо”, “Боғи майдон”, “Боғи нав”, “Боғи чинор”, “Боғи шамол”. Қаранг, боғларнинг номланишиёқ кўнгилда ажиб туйғулар пайдо қилади, ҳаётга қизиқишни оширади, яратувчанликка ундайди. Янги Ўзбекистонда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишлари ҳам ана шундай тарихий қадриятларимизга ҳамоҳанглиги билан қалбимизни ғурур-ифтихорга тўлдирди.

Президентимиз қўллари билан илк ниҳоли ўтказилган “Янги Ўзбекистон”

Ислоҳот

МУНОСАБАТ

ТАЛАБНИ

ЎРГАНИБ,

ИМПОРТНИ

ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ

ЯНГИ ЛОЙИҲАЛАРГА ЙЎЛ ОЧАДИ

Бахтиёр БОБОҚУЛОВ,
“Ўзсаноатқурилишматериаллари”
уюшмаси раиси ўринбосари

Бугунги кунда энергия-тежамкор қурилиш материаллар ишлаб чиқариш, инвестиция лойиҳаларни амалга ошириш ва тадбиркорларни қўллаб-қувватлашга катта эътибор қаратилмоқда. Мамлакатимизда 13 мингга яқин қурилиш материаллари ишлаб чиқарувчи корхона фаолият кўрсатаётган бўлса, улар томонидан тайёрланаётган материаллар сони 180 тадан ошди.

Валюта бозорининг либераллашгани, бошқа давлатлар билан ҳамкорлик кенгайиб, маҳаллий ва хорижий инвесторларга кенг йўл очилгани, банк сектори ривожланиб, имтиёзли кредитлар кўпайганлиги сабабли қурилиш материаллари соҳасида ҳам ўтган беш йилда катта силжишлар рўй берди. Хусусан, 2016 йилдан 2021 йилгача 7 минг 385 та инвестиция лойиҳаси бўйича 5 миллиард 386 миллион доллар ўзлаштирилди. Шунингдек, юртимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар турлари ҳам 2016 йилга қараганда 70 тага, корхоналар сони 12 ярим минггага кўпайди.

Улар томонидан керамик плитка, гипсокартон, шифер, цемент, оҳақ, базальт арматура-си, темир-бетон маҳсулотлари, безакли ойна, деворбоп ва норузда материаллар каби асосий турдаги қурилиш материаллари бўйича ички талабни тўлиқ қоплаш ва экспортга ушбу маҳсулотларни сотиш имконига эга бўлган ишлаб чиқариш қувватлари яратилди.

Эътиборлики, кейинги йилларда соҳани ислоҳ қилиш, корхоналар самардорлиги ва салоҳиятини ошириш бўйича кўплаб ишлар амалга оширилди. Тармоқдаги ҳар бир корхона фаолиятини таъкидлий таҳлил қилиб, маҳсулотлар сифатини ошириш, энергиятежамкор, инно-

муҳомаси бўйича ўтказилган видеоселектор йиғилишида бу борадаги ишларни “ички талабни ўрганиш — импортни таҳлил қилиш — ресурс базасини аниқлаш — янги лойиҳалар ишлаб чиқиш” занжири асосида ташкил этиш зарурлиги таъкидланди.

Давлатимиз раҳбари Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда 24 та тумани қурилиш материаллари ишлаб чиқаришга ихтисослаштириш тақлифини қўллаб-қувватлади. Бу ҳудудлардаги мавжуд ҳомаёш ва йирик заводлар инфратўзиммасидан фойдаланиб, уларга яқин жойда янги корхоналар ташкил этишга эътибор қаратилади. Инфратўзимлани яхшилаш учун бюджетдан қўшимча 400 миллиард сўм, геология ишларини амалга оширишга 100 миллиард сўм маблаг ажратилди.

Айни пайтда қурилиш материаллари тармоғида умумий қиймати 5 миллиард долларлик минданд зиёд янги лойиҳалар шакллантирилган. Бу орқали 25 мингдан ортиқ иш ўрни яратиш мумкин бўлади. Жорий йилда тасдиқланган Инвестиция дастурига асосан, соҳада умумий қиймати 3 миллиард 829,1 миллион доллар бўлган 175 та йирик истиқболли лойиҳани ўзлаштириш белгиланган. Бундан ташқари, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари доирасида ҳам инвестиция лойиҳалари амалга ошириш кўзда тутилган.

“Ўзсаноатқурилишбанк” томонидан ушбу соҳадаги лойиҳалар учун 300 миллион долларлик кредит линияси очилди, банк филиалларидаги консалтинг марказлари орқали тадбиркорларга амалий ёрдам бериш тақлифи билдирилган эди. Президентимиз йиғилишида бунга қўшимча, мазкур банк орқали давлат

“2016 йилда РЕСПУБЛИКАДА ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАЖМИ 6 831,1 МИЛЛАРД СЎМНИ ТАШКИЛ ЭТГАН БЎЛСА, 2020 ЙИЛ ОХИРИГА КЕЛИБ, УШБУ КЎРСАТКИЧ 22 ТРИЛЛИОН СЎМГА ЕТДИ. ЯЎНИ СОҲАДАГИ ЎСИШ СУРЪАТИ 2 ЯРИМ БАРОБАРГА ОРТДИ.

вацон қурилиш материаллари ишлаб чиқариш ҳисобига таннаرخни пасайтиришга қаратилган йўналишлар аниқ белгилаб олинди.

Рақамларга мурожаат қиладиган бўлсак, 2016 йилда республикада қурилиш материаллари ишлаб чиқариш ҳажми 6 831,1 миллиард сўмни ташкил этган бўлса, 2020 йил охирига келиб, ушбу кўрсаткич 22 триллион сўмга етди. Яъни соҳадаги ўсиш суръати 2 ярим баробарга ортди. Жумладан, 2020 йил мобайнида 12,5 маҳаллон тонна цемент (ўсиш 1,7 баробар), 56,5 миллион квадрат метр қурилиш ойнаси (7 баробар), 18 миллион квадрат метр керамик плиткалар (124 баробар), 650 минг дона сантехник буюмлари (5,2 баробар) ишлаб чиқарилди.

Корхоналарда “рақамли технологиялар”ни қўллаш, инсон ҳаёти учун хавфли жараёнларда автоматизация даражаси ошириб бориляпти. Қурилиш материаллари соҳасида янги йўналишларни ривожлантириш, бунга хорижий инвесторларни кенг жалб қилишга алоҳида эътибор қаратилди. Бунинг натижасида экспорт ҳажми 2016 йилда 55,3 миллион доллар бўлган бўлса, 2020 йилга келиб, 200 миллион долларни ташкил этди.

Юртимизда қўллаб-қўйилар, завод ва корхоналар, ижтимоий объектлар бунёд этилаётган қурилиш материаллари, турдош маҳаллий саноат маҳсулотларига талабни оширмоқда.

Шу боис, Президентимиз раислигида жорий йилнинг 30 апрель кунини ҳудудларда маҳаллий саноатни ривожлантириш чора-тадбирлари

томонидан 200 миллион доллар ажратиш бўйича кўрсатма берди. Шу билан бирга, эндиликда янги турдаги қурилиш ва пардозлаш маҳсулотларини ишлаб чиқариш лойиҳаларига 15 миллиард сўмгача кафилилик бериладиган бўлди. Бундай корхоналарга миллий валютадаги кредитлар бўйича Марказий банк ставкасидан 10 фоизгача ортиқ қисми ва хорижий кредитлар бўйича 50 фоиз ставкасининг 50 фоизи қопланиши тадбиркорликни ривожлантириш, янги лойиҳаларга чўчимадан киришиш имкониятини яратади.

Бундан ташқари, қишлоқ жойларидаги саноат зоналари ҳамда қонлар ва карьерлар учун ер солиғи 10 бараваргача камлаштирилди. 500 та норузда қазилмалар қони аукцион орқали сотилиб, уларнинг неғизда саноат корхоналари ташкил этилади.

Демак, зиммаимиздаги масъулиятли вазифалар аён. Имконияتلардан фойдаланиб, ишлаб чиқариш ҳажмини ошириш, янги лойиҳалар эвазига маҳсулот турларини кўпайтириб, импорт ўрнини тўлдирishiимиз зарур. Бу борада энг самарали йўл — туман ё шаҳарга кириб келаётган импорт таркибини таҳлил қилиб, шу маҳсулотларни ҳудуднинг ўзида ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ҳисобланади. Чунки сўнгги икки йилда 6 мингга яқин кўп қаватли уйлар қурилган бўлса, уларга ишлатилган материаллар 30 фоизгача четдан келтирилган. Ана шу материалларни босқичма-босқич ўзимизда ишлаб чиқариш салоҳиятимизни камида учдан бир баробарга оширади.

Ўз навбатида, ҳозирги кунда керамик плиткалар, сантехкерамика маҳсулотлари, гулғоюз, қуруқ қурилиш аралашмалари, пишган ёғиш, табиий тошдан асалган пардозбоп плиталар, оҳақ, полипропилен қувурлар, дераза ойнаси, фитинг каби маҳсулотлар экспорт қилинмоқда. Президентимиз томонидан берилган топшириқ ва кўрсатмаларни ўз вақтида бажариш бундай рақобатбардош маҳсулотлар турини бир неча баробар ошириш имконини ҳам беради.

ПРЕЗИДЕНТ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТДА ВА НАЗОРАТДА

Сув келтирган элда азиз

Худойберди КАРИМОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

“Ўзсувтаъминот” акциядорлик жамияти маълумотларига кўра, республикаимиз аҳолисининг ичимлик сув билан таъминланганлик даражасини ошириш мақсадида амалга оширилган ишлар натижасида 2020 йилда 1 миллион 200 минг нафардан зиёд юртдошимиз яшайдиган ҳудудга илк бор тоза сув етиб келди. Бундага айтганда, бу кўрсаткич 70,8 фоиздан 73 фоизга кўтарилди.

Аҳолини тоза ичимлик сув билан таъминлаш масаласи Жиззах вилоятида ҳам кенг қўламада олиб боришмоқда. Бундан икки йил аввал республика инвестиция дастури асосида вилоятнинг ичимлик сув таъминоти ва оқова сув хизматини яхшилаш мақсадида марказлашган ҳолда 39,6 миллиард сўм маблағ ажратилди. Натижада воҳанинг 5 та объектида, жумладан, Зомин, Фориш ва Зарбдор туманларида ичимлик сув тизимини реконструкция қилиш, янги объектларни барпо этиш ишлари бошлаб юборилди. Энг муҳими, ушбу саъй-ҳаракатлар сабаб мазкур ҳудудлардаги 27 минг нафардан зиёд аҳолининг марказлашган ичимлик сув билан таъминланишини яхшилаш учун шарт-шароит яратилди.

Бундан уч йил аввал, аниқроғи, 2018 йилнинг 4 майида давлатимиз раҳбарининг “Жиззах вилояти аҳолисини сифатли ичимлик суви билан таъминлашни яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилинган эди. Мазкур ҳужжатда мамлакатимиз ҳудудларини марказлаштирилган сув таъминоти билан қамраб олишни кўпайтириш бўйича тизимли чора-тадбирлар амалга оширилаётгани, аммо шунга қарамадан, кўплаб ҳудудларда, жумладан, Жиззах вилоятининг аҳоли пунктларида мазкур масала жиддий

эътиборга муҳтож бўлиб қолаётгани қайд қилиб ўтилди.

Мутахассислар фикрига кўра, Жиззах вилоятидаги сув иншоотларининг аксарияти ўтган асрнинг 70-80 йилларида қурилган бўлиб, моддий ва маънавий жиҳатдан эскирган. Чунончи, Жиззах шаҳри ва 70 га яқин қишлоқдаги 1 минг 850 километрдан зиёдроқ ичимлик сув тармоқларининг 70 фоизи реконструкцияга муҳтож. Бунинг устига, мазкур объектларда зарарсизлантирувчи ускуналарнинг мавжуд эмаслиги оқибатида ичимлик сувнинг кимёвий ва бактериологик кўрсаткичлар бўйича ифлосланиши юқори даражага кўтарилган.

Давлатимиз раҳбарининг айнан ана шу муаммоларни ҳал этиш мақсадида қабул қилинган қарори билан “Зарафшон дарёси сувидан фойдаланиш ҳисобига Жиззах вилоятининг ичимлик суви таъминоти тизимини яхшилаш” лойиҳасини амалга оширишга киришилди. Мазкур лойиҳа доирасида қуввати бир кеча кундузда 100 минг куб метр бўлган битта кўтарма насос станцияси, “Ўзунбулоқ” сув тозалаш иншооти, “Жиззах” сув тақсимлаш иншооти ва умумий узунлиги 183 километр бўлган магистрал ичимлик сув тармоғи қурилиши кўзда тутилди. Объектни қуриш ва фойдаланишга топшириш учун 579 миллиард 600 миллион сўм маблағ ажратилди. Энг асосийси, Жиззах шаҳри, Бахмал, Ғаллаорол, Шароф Рашидов, Пахтакор, Дўстлик, Мирзачўл туманларида яшаётган 800 минг нафарга яқин фуқаронинг Зарафшон дарёси сувидан баҳраманд бўлишлари учун имконият эшиклари очила бошланди.

— Мазкур лойиҳани амалга оширишда буюртмачи “Сув таъминоти ва оқова сув объеклари қурилиши бўйича инжиниринг компани-яси” унитар корхонасининг Жиззах вилояти ҳудудий бошқармаси бўлиб, бош пудратчи —

ЯНГИЧА ЁНДАШУВЛАР

Ирода ТОШМАТОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Яхши ҳосил олишни мақсад қилган бободехқон учун баҳорнинг ҳар они қадрли. Ерга қадалган уруғликнинг баравж бўй кўрсатиши ҳосилнинг ярми нақд, дегани. Ҳосил мўл-кўллиги ундан кейинги агротадбирларга ҳам боғлиқ. Жараёнда экин парваришидан тортиб тупроқни агрокимёвий таҳлил қилиш, унумдорлиги ва озуқа моддалари билан таъминланганлик даражасини доимий мониторинг қилиб бориш осон иш эмас.

Бу юмушларни тез ва самарали бажаришда деҳқон ва фермерларга “Тупроқ клиникаси” мобил лабораториялари яқиндан кўмак бериб келмоқда. Инновацион лойиҳа 2020 йилнинг март ойидан ишга туширилди.

Бу борадаги ишлар жойларда омаллашиб бормоқда. Президентимизнинг 2021 йил 1 апрелдаги “Илмий ва инновацион фаолиятни ривожлантириш бўйича давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги фармонида ҳудудларда мобил лабораториялар тармоғини ташкил этиб, тупроқлардаги мавжуд фойдали ва зарарли моддаларни аниқлаш асосида қишлоқ ҳўжалиги экинларининг агрокимёвий хариталарини ишлаб чиқиш бўйича аниқ топшириқлар берилди.

СИФАТЛИ ВА ЗАМОНАВИЙ ТАҲЛИЛ

Қўл меҳнати ўрнини замонавий техника ва технология эгаллаши иш жараёни самарадорлигини оширади. Инновацион ишланмалар қишлоқ ҳўжалигида ҳам асқатади. Улар оғир меҳнатни енгиллаштириб, ҳосилдорликни бир

лар таҳлили”, “Озиқ-овқат маҳсулотлари сифатини текшириш ва сертификатлаш”, “Ўсимликларни химоя қилиш хизматлари” сингари мобил лабораториялар шулар жумласидандир.

Бу борадаги илк лойиҳа “Тупроқ клиникаси” мобил лабораторияси бўлган. Айни пайтда бир неча ана шундай лаборатория фермер ҳўжаликлари, кластерлар ва томорқа ер эгалари билан ўзаро шартнома тузиш асосида уларга тезкор хизматлар кўрсатиб келмоқда.

“Тупроқ клиникаси” мобил лабораторияси Германиядаги “Step Systems GmbH” компаниясининг “Lasa Agro Mobil” комплекси билан жиҳозланган. Ундан тупроқ текширувнинг тезкор ва самарали ўтказилишини таъминлайдиган замонавий асбоб-ускуналар — Lasa Agro DR 2800 спектрометри, PNT 3000 Combi ва PH 3000 pH-метри, люксметр, квантометр, CO₂-метр T 535, O₂-метр, влагомер ва термометр ўрин олган. Ҳар бир мобил лабораторияда 2 нафар тупроқшунос-агрокимёгар мутахассис иш олиб боради.

ЛАБОРАТОРИЯНИНГ ЎЗИ ДАЛАЛАРГА БОРАДИ

Мобил лабораторияларнинг энг катта афзалликларидан бири стационар эмаслигидир. Улар бир жойда турмайди, буюртма асосида исталган вақтда, исталган ҳудудга йўл олади. Буюртмачиларнинг ер участкалари тупроқларини даланнинг ўзида таҳлил қилиш ва тегишли амалий тавсиялар бериш имкониятига эга. Бундан ташқари, жараён ердан фойдаланувчиларнинг кўз ўнгидан ташкил этилади.

— Одатда республикамиз сугориладиган тупроқларида агро-

кимёвий тадқиқотларни ўтказиш, тегишли картограммаларни тузиш ва экинларни ўғитлаш бўйича тавсиялар бериш ҳар 5 йилда бир марта амалга оширилади, — дейди Тупроқшунослик ва агрокимё илмий-тадқиқот институти директори, биологика фанлари доктори Шухрат Бобомуродов. — Тупроқдаги озуқа моддалар миқдори динамик кўрсаткич бўлиб, 5 йил орасида, айниқса, экинлар вегетацияси даврида катта ўзгаришларга учрайди, яъни тупроқнинг озуқа моддалар билан таъминланганлик даражаси ўзгариб боради. Бу ўзгарувчанлик талабга мос озуқа режими яратилгандагина экинлардан режалаштирилган ҳосилни олиш имконини беради. Мазкур масаланинг ечимини топиш учун тупроқ диагностикаси усулларидан фойдаланилади. Одатда диагностика стационар лабораторияларда амалга оширилади. Бироқ бундай лабораторияларнинг аксарияти Тошкент шаҳри ва вилоятлар марказларида жойлашгани боис, чекка ҳудудлардаги фермерларнинг улардан фойдаланиши учун вақт ва ортқица сарф-харажат талаб этилади. Чунки далага экспедиция уюштириш, олинган тупроқ намуналарини стационар лабораторияга келтириш ва таҳлиллар бажарилгандан сўнг тавсиялар тузиб, яна фермерга етказиб бериш керак бўлади. Бу ишларнинг бир муддат чўзилиши оқибатида баъзан берилган амалий тавсиялар кечикиб, уларнинг самарадорлиги пасаяди.

Замонавий ва тезкор мобил лаборатория ана шу камчиликларни бартараф этиш, бу орқали деҳқонлар меҳнати самарадорлигини оширишга хизмат қилади. У сарф-харажатларни кескин камайтиради, тегишли амалий тав-

сиялар дала тупроғининг муайян вақтдаги ҳолатига асосланишини таъминлайди. Лойиҳа, шунингдек, минерал ўғитлар ва сувдан тежаб фойдаланиш, қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришининг юқо-

имконияти ҳам бор. Бундай тезкор таҳлиллар экиш, суғориш, тупроққа ишлов бериш муддатларини тўғри аниқлаш, минерал ўғитларни тупроқ таъминланганлиги ва экин талабига кўра,

ЛОЙИҲА БАРЧА ҲУДУДЛАРГА КИРИБ БОРАДИ

Мобил лабораторияларда ионометрик усуллар билан тупроқнинг ҳаракатчан азот ва калий, фотометрик усулда ҳаракатчан фосфор билан таъминланганлик даражалари, кондуктометрик усулда шўрланиш даражаси, тупроқ реакцияси (pH), тупроқнинг ишлов бериш ёки экиш учун физик етилганлиги (намлиги, ҳарорати, зичлигини), шудгорлаш чуқурлиги (ҳайдалгандан сўнг), вегетациянинг фотосинтетик фаоллигини баҳолай олади.

Айни вақтда республикадаги фермер ҳўжаликлари, кластер ва томорқа ер эгалари томони-

табақалаштириб қўллашга йўл очади.

Мобил лабораториялардан фойдаланишнинг иккинчи йўналиши иссиқхоналарда тезкор таҳлиллар ва ўлчовлар ўтказиб, экинлар нормал ўсиб ривожланиши учун мақбул шароитлар яратишдан иборат. Иссиқхоналардаги фаолият, асосан, ҳарорат ва ёруғлик етишмайдиган фаслларда кечгани боис, дала ишларидан бироз фарқ қилади.

Шунга қарамай, мобил лаборатория уларда экинларнинг озуқа моддалар билан таъминланганлигини аниқлаш билан бир вақтда, ёруғлик ва ҳарорат даражаси, ҳаво таркибидagi кислород ва карбонат ангидрид миқдори, квантометр ёрдамида радиациянинг фотосинтетик фаоллигини баҳолай олади.

Айни вақтда республикадаги фермер ҳўжаликлари, кластер ва томорқа ер эгалари томони-

дан “Тупроқ клиникаси” мобил лабораториясига катта қизиқиш билдирилмоқда. Тезкор тупроқ хизматларига барча ҳудудларда талаб юқори бўлгани ҳолда, бундай замонавий лабораторияларни Тошкент шаҳрида “Марказий тупроқ клиникаси” МЧЖ, унинг филиалларини эса Қорақалпоғистон Республикаси ва ҳар бир вилоятда давлат-хусусий шериклиги шаклида ёки маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари билан биргаликда ташкил этиш кўзда тутилган. Бунда чет эл тажрибаси асосида Тошкент ва Нукус шаҳрида ҳамда вилоятлар марказларида стационар тупроқ агрокимёвий ҳамда улар ҳузурида “Тупроқ клиникаси” мобил лабораториялари тизимини ишга туширилади.

Ҳозир Қишлоқ ҳўжалиги вазирлигининг Тошкент вилояти Юқори Чирчиқ туманида очилган Қишлоқ ҳўжалигида инновациялар ва билим маркази (AKIS) да Тупроқшунослик ва агрокимё илмий-тадқиқот институти томонидан ТошДАУ билан ҳамкорликда мобил лаборатория ташкил этилган. Келгусида Қорақалпоғистон ва барча вилоятларда AKIS марказлари ва уларнинг таркибидa мобил лабораторияларни ишга тушириш кўзда тутилган.

Амалиётда бундай замонавий лабораториялар қўлланилиши пировардда экинлардан режалаштирилган ҳосил олиб, тупроқ унумдорлигини сақлашга хизмат қилади. Жараёнда тўпланган ахборотлар эса жойларда тупроқларнинг ҳолати, ҳосилдорлик кўрсаткичлари бўйича маълумотлар базасини яратиш, шу асосида тавсиялар ишлаб чиқиш имконини беради.

АҲОЛИ БАНДЛИГИ

ЎЗГАРИШЛАР ШАМОЛИ КИРИБ БОРМАГАН ХОНАДОН ҚОЛМАЙДИ

Бошланиш 1-бетда

Давлатимиз раҳбари ўтган йил 29 декабрь кунин Олий Мажлисга Мурожаатномасида 2021 йилда мамлакатимиз иқтисодиёти камида 5 фоизга ўсиши мақсад қилинганини таъкидлаган эди. Пандемия сабаб глобал иқтисодиётдаги пасайишлар шароитида бунга эришиш осон кечаётгани йўқ. Бу йўлда ҳар кунин қўшимча захираларни излаш ва сафарбар қилиш талаб этилмоқда. Президентимиз ташаббуси билан жорий этилган “Маҳаллабай” ишлаш тизими ана шундай илғор тажрибалардан бири бўлиб, ҳудудларда аҳоли турмуш даражасини янада яхшилашга хизмат қилмоқда.

Биз кўп гапирётган “Маҳаллабай” тизим — бу, аввало, мутасадди раҳбарларнинг республикаимиздаги ҳар бир хонадонга кириб, барча оила аъзолари билан тизимли ишлашнинг шаффоф ва самарали механизмидир. Бунда Президентимиз томонидан барча даражадаги раҳбарлар олдига ўз соҳалари бўйича маҳаллалардаги ҳолатни ўрганиш, “ўсиш нуқталари”ни аниқлаб, уларни ривожлантириш вазифаси қўйилган. Жараёнда камбағалликни қисқартириш, аҳолини тадбиркорликка йўналтириш ва касб-хўнарга ўқитиш, бандлигини таъминлаш учун барча молиявий манбалар ҳамда ижтимоий-иқтисодий шароитлар яратиб берилган ҳам ҳеч биримизга сир эмас. Бу ишларнинг бари назоратга олингани эса бу йўналишдаги вазифаларнинг нечоғлиқ долзарб экани, иқтисодий ўсиш ва аҳоли турмуш даражасини яхшилашдаги ўрни юқори эканидан далолат беради.

Ҳудудлардаги маҳаллаларнинг тегишли вазирлик, давлат идоралари ва ташкилотларга бириктирилиши ҳам

тезкор самара бермоқда. Шу асосда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги олдига қўйилган вазифалар ижросига фаол киришган.

Жорий йилнинг биринчи чораги таҳлиллари “Маҳаллабай” ишлаш тизими доирасидаги чора-тадбирлар барча ҳудудларда тизимли олиб борилаётганини кўрсатмоқда. Биргина Наманган вилоятида аҳоли бандлигини таъминлаш ва даромадларини ошириш, муаммоларини ҳал этиш борасида 775 та маҳаллага жами 1331 нафар киши жалб этилиб, вилоят, туман (шаҳар) лар штаблари ташкил этилди. Уларнинг 664 нафари тижорат банкларнинг доимий вакиллари, 334 нафар бошқарув офисларининг иқтисодий идора ходимлари ҳамда 333 нафари мувофиқлаштириш ишчи гуруҳ аъзолари ҳисобланади.

Жараёнда дастлаб шаҳар ва туманлардаги 12 та маҳаллада 3 291 та хонадоннинг ихтисослашуви аниқланган бўлса, ишчи гуруҳ томонидан яна қўшимча 43 та маҳалла қайд этилиб, ихтисослашган хонадонлар сони 7 649 тага етказилди.

Масалан, “Бойовул” МФЙда 535 та хонадон мавжуд бўлиб, асосан, лимон ва лимон кўчати етиштириш билан шуғулланади. Ҳозирда 383 та хонадонда лимонари ташкил этилиб, лимон кўчати етиштириляпти. Яна 120 та хонадонни (82 нафар аёлга субсидия ва кредит маблағлари ажратиш ҳисобига), лимончиликка ихтисослаштирилиш белгиланган.

Бу ишларни олиб боришдан асосий мақсад — аҳолини иш билан таъминлашдан иборат. Жумладан, Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси томонидан бугунги кунда Наманган вилояти туман (шаҳар)ларида томорқа ҳўжаликларига уруғлик ва суғориш восита-

лари ажратиш учун 2,8 миллиард сўм, тикувчилик йўналишига 3,4 миллиард сўм субсидиялар ажратилиб, “Темир дафтар”га киритилган 2 286 нафар ишсиз фуқаро кооперативларга жалб этилди. Натижада биргина тикувчилик йўналишида 7 та ишлаб чиқариш кооперативи фаолияти йўлга қўйилиб, уларда “Аёллар дафтари” рўйхатида кирган 850 нафар хотин-қизнинг бандлиги таъминланди.

Сирдарё вилоятида ҳам махсус ишчи гуруҳ томонидан олиб борилаётган ишлар натижасида одамлар ишли бўлиб, рўзгорини мустақил тедиратишти. Вилоятда имкониятлардан

фойдаланиб турли йўналишларда иш бошлаш, кредит олиб, ўз тадбиркорлигини йўлга қўйиш истагидаги фуқаролар сони ортиб бормоқда. Ҳудуддаги тадбиркорлар ҳам аҳолини иш билан таъминлашга катта ҳисса қўшяпти. Хусусан, 7 нафар ҳунарманд тадбиркорлар томонидан Оқолтин, Сардоба, Мирзаобод туманларидаги жами 518 нафар маҳаллий ишсиз фуқаронинг бандлиги паррандачилик, тикувчилик, пойабзал ишлаб чиқариш йўналишлари бўйича таъминланди.

Наманган вилоятидан Оқолтин туманига келган ҳунарманд Ўғилжон Каримова ана шундай саховатпеша

тадбиркорлардан. Бу аёл Сирдарё вилоятининг бир қатор ҳудудларида тикувчилик йўналишида кооперативлар ташкил этиб, кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож фуқароларни иш билан таъминламоқда.

Шайхонтохур туманида Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги га бириктирилган маҳаллаларда ҳам аҳолини иш билан таъминлаш бўйича аниқ чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. “Аёллар дафтари”га киритилган 144 нафар ишсиз хотин-қиздан 117 нафарининг бандлиги таъминланди. Уларнинг бир қисми “Шодлик” маҳалласидаги “Nazar Textile” тикувчилик

корхонасига ишга жойлаштирилган бўлса, бошқалари шу маҳаллада ташкил этилган “Roziya Teks Group” тикувчилик кооперативига жалб қилинди. Бир гуруҳ хотин-қизлар учун тикувчилик бўйича ўқув курси ҳам ташкил этилди. Айни пайтда сертификатни қўлга киритган аёллар нафақат ишга жойлашиш, балки ўз тикувчилик корхонасини очиб, бошқаларни ҳам иш билан таъминлашга ҳаракатиди.

Мазкур ҳудудларда, айниқса, ёшлар бандлигини таъминлаш, бўш вақтларини мазмунли ўтказишларига алоҳида эътибор қаратишмоқда. Айни пайтда Шайхонтохур туманидаги вазирликка бириктирилган маҳаллаларда “Ёшлар дафтари”га 564 нафар ишсиз йигит-қиз киритилган бўлиб, бугунги кунда уларнинг 128 нафари ишга жойлаштирилди. Ёшларнинг 13 нафари жамоат ишларига жалб этилиб, 92 нафари касб-хўнарга ўрганиш учун ўқишга юборилган бўлса, 110 нафари ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатдан ўтказилди. 28 нафар ёшга эса ҳуқуқий кўмак кўрсатилди. Ҳозирда 221 нафар йигит-қизнинг бандлигини таъминлашга қаратилган ишлар давом эттирилмоқда.

Умуман олганда, “Маҳаллабай” ишлаш тизими бўйича ўрганиш ишларининг замон талаби асосида олиб борилиши ва амалиётга жорий этилиши ижобий тажриба алмашиш, бу соҳадаги ютуқлар ва такомиллаштирилиши лозим бўлган ишларни янада жонлантиришга йўл очмоқда. Жорий этилган илғор, янги тизим жойларда аҳоли муаммоларини ўрганиш, даромад манбаларига эга бўлмаган фуқароларнинг кичик “драйвер” лойиҳаларини амалга оширишда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

ДОЛЗАРБ МАВЗУ

Миршод НАСУЛЛАЕВ,
Бизнес-омбудсман девонининг бош инспектори

Аҳоли сонида ёш қатламининг кўплиги давлат учун ҳам афзаллик, ҳам масъулиятдир. Ҳар йили меҳнат бозорига кириб келаётган йигит-қизлар учун янги иш ўринларини яратиш айти кўннинг долзарб масаласига айланмоқда. Статистикага назар соладиган бўлсак, 2021 йилнинг февраль ойи ҳолатига кўра, ёшлар ўртасида (18-30 ёш) ишсизлик даражаси 17 фоизни ташкил этди. Ҳозирги пайтда “ортиқча ишчи кучи”нинг миқдори сезиларли даражага етган, бунинг натижасида ишсиз ёшларнинг катта қисми норасмий иқтисодиётда ҳам ишламоқда.

ЁШЛАР ТАДБИРКОРЛИГИ КЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНАДИ

Ушбу масалани ҳал этишда ҳукумат томонидан, биринчи навбатда, ёшлар таълимига ва уларни зарур кўникмаларга ўқитишга катта аҳамият қаратилмоқда. Жумладан, Давлатимиз раҳбари томонидан олиб борилаётган ёшлар сиёсати доирасида олий таълим муассасаларига қабул қилинаётган талабалар сонини кўпайтириш бўйича дастурлар тасдиқланди. 25 та олий таълим муассасасининг 202 объектда курилиш ва реконструкция ишларини амалга ошириш ва уларнинг моддий-техник базасини модернизациялаш орқали талабаларга қулай шароитлар яратилди.

Мамлакатдаги ёшлар сиёсатини янги босқичга кўтариш мақсадида 2021 йилга мўлжалланган Давлат дастури ишлаб чиқилди. Унинг доирасида малакали кадрларни тайёрлаш учун нуфузли хорижий олийгоҳларнинг бакалавриат, магистратура ва докторантурасида ўқишга юбориладиган ёшлар сонини ошириш юзасидан чоралар белгиланди. Ўқиш харажатлари “Эл-юрт умиди” жамғармаси ҳисобидан қопланиши белгиланди ва бу билан хорижда ўқиш учун имконияти чекланган йигит-қизларга ҳам истиқболнинг янги йўналишлари яратиб берилди.

Коронавирус COVID-19 пандемияси тарқалган даврда дунё бўйлаб карантин чекловлари жорий этилди ва натижада

“Ёшлар дафтари”дан чиқаришга асосий урғу берилмоқда.

Хусусан, 2021 йилга мўлжалланган дастур доирасида, “Ёшлар дафтари”га киритилган фуқароларга зарур бўлган асбоб-ускуна ва меҳнат қуролларини харид қилиш учун 7 миллион сўмгача субсидиялар ажратилиши белгиланди.

Давлатимиз раҳбари раислигида 13 апрель куни бўлиб ўтган видеоселектор йиғилишида белгиланган берилган барча вазифалар эса Президентимизнинг 2021 йил 20 апрелдаги “Ёшларнинг тадбиркорлик фаолиятини кўллаб-қувватлаш ва бандлигига кўмаклашиш, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш ҳамда бўш вақтини мазмунли ташкил этишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармонида ўз ифодасини топди.

Жумладан, ёшларни тадбиркорлар томонидан ишга жалб қилинишини рағбатлантириш мақсадида 1 майдан бошлаб, 25 ёшдан ошмаган ёшларни ишга қабул қилган тадбиркорлик субъектларига ушбу ходимлар учун тўланган ижтимоий солиқ қайтариб берилади. Бугунги кунда Ўзбекистонда ижтимоий солиқ ставкаси 12 фоизни ташкил этганлигини ҳисобга олсак, ҳар ойда қайтариладиган сумма тадбиркорлик субъектларининг солиқ юқини сезиларли даражада камайтиради.

Шу билан бирга, “Ёшлар дафтари”га кирган 5 нафардан

“Ёшлар дафтари”га киритилган йигитлар ва Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиларига ҳайдовчилик гувоҳномасини олиш, бир ойлик ҳарбий хизматни ўташ харажатлари бюджетдан тўлаб берилиши белгиланди.

Шунингдек, 1 июндан бошлаб “Ёшлар дафтари”га кирганларнинг хорижий тиллар ва умумтаълим фанлари бўйича нодавлат таълим ташкилотларида ўқиши харажатининг бир қисми қоплаб берилади. Бундан ташқари, ёшларнинг профессионал таълим мактаблари, техникумларда ўқиши учун тўланадиган контракт суммаси даромад солиғидан озод қилинади.

“1+1” ТАМОЙИЛИ АМАЛИЁТИ НАТИЖАЛАРИ

Янги белгиланган имтиёзлардан ташқари, ҳудудлардаги ёшларнинг турмуш тарзини ўзгартириш, уларнинг имкониятларини кенгайтирадиган комплекс тизим яратилди. 2020 йилнинг декабрь ойида “1+1” тамойили ишлаб чиқилди ва унинг асосида республика бўйича ишчи гуруҳлар тузилди. Янги тамойил доирасида ҳудудларда “Ёшлар дафтари”га киритилган йигит-қизларни иш билан таъминлаш ва касб-хунарга ўқитиш амалиёти кенгайтирилди. Тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйишни истаган ёшлар рўйхатлари тузилиб, уларни тадбиркор ва хунармандларга бириктириш амалиёти жорий этилди. Касб-хунарга тадбиркорлик курсларини муваффақиятли тугатган ва сертификатга эга бўлган ёшларга кредитлар ажратилмоқда. Ушбу мақсадларга 45 миллион АҚШ доллари миқдоридagi маблағлар йўналтирилган.

Олиб борилаётган саъй-ҳаракатлар натижасида, жорий йилнинг апрель ҳолатига кўра, республика бўйича ташкил этилган ўқув курсларида 26 мингдан ортиқ ёшлар таҳсил олган бўлса, уларнинг 4 135 нафарига кредит ажратиб берилди. 36 мингдан ортиқ ёшлар тажрибали тадбиркор ва хунармандларга бириктирилди. Жорий йилнинг охиригача камида 500 минг нафар ёшни иш билан таъминлаш юзасидан вазифа белгиланди ва бугунги кунда унинг иқросини таъминлаш тадбирлари давом этмоқда.

Мамлакатимизда рўй бераётган ўзгаришларнинг барчаси, биринчи навбатда, ёш кадрларни тайёрлашдан бошланиши лозим. Бинобарин, ёшлар иш топишда кўплаб қийинчиликларга дуч келмоқда ва бу уларнинг энг заиф нуқталаридан бири ҳисобланади. Шу сабабли ёшларнинг меҳнат бозорига жой топиши ва ўзларини, оиласини барқарор даромад манбаи билан таъминлаш учун шароит яратиш ишларини изчил йўлга қўйиш лозим.

Ушбу йўналиш давлатимиз олдида турган устувор вазифалар сирасига қиради. Қолаверса, ёшларнинг бандлигини таъминлаш борасида барқарор пойдевор яратилаётганига барчамиз гувоҳ бўлиб турибмиз. Пойдевор қанча мустаҳкам бўлса, унинг устига шунчалик мухташам бино қурилади ва у узоқ йиллар хизмат қилади.

НИГОҲ

КЎНГИЛДАГИ ГАПЛАР

ҚИЗЛАРИМНИНГ КЎЗЛАРИ ҚУВНАГАНИ ЭНГ КАТТА БАХТИМ

Арофат БЕКНАЗАРОВА

Андижон вилояти Қўрғонтепа тумани “Маъмуробод” маҳалла фуқаролар йиғини

Менинг қутилмаган хушхабардан ҳамон ўзимга кела олмаётганим четдан қараган одамга қулгили туюлиши мумкин. Аммо ўрнимда ҳар қандай инсон ҳам мана шундай ҳолга тушган бўларди...

Турмуш ўртоғим оламдан ўтганидан кейин ота уйимга қайтишни эп кўрмадим. Чикқан қиз чийдан ташқари, деган гап бор. Ўзимдан анча катта бир инсон билан иккинчи бор турмуш кўрдим. Афсуски, у билан ҳам ҳаётим яхши кечмади. Бошпанасиз қолиб, ҳали у ерда, ҳали бу ерда яшаб юрдик. Неча йиллик саргардонликлар, хору зорликлардан қаддим эгилди, ёшлигим увол бўлди. Еттинчи жойдан ҳам кўчганимиздан сўнг уй дейишга ҳам тил бормаيدиган бир гувала қулбада яшай бошладик. Турмуш ўртоғимнинг топиш тутишида таяин йўқ, жанжал, қизларим ҳам уруш-жанжалдан безиб қолганди. Хуллас, ўзининг ҳаётини ўзи издан чиқариб юборди. Шундай бўлса-да, қизларим учун яшайвердим. Бошқа имконим ҳам, чорам ҳам йўқ эди, ахир. МФЙда фаррош бўлиб ишлаб, рўзгор тебратишга ҳаракат қилдим.

Март ойининг 17-куни уйимизга 5-6 киши келиб, бизни қақришди. Ташқарига чиқсак, туманимиз ҳокими ва ёрдамчилари экан. Ҳоким бу уйда одам яшашига ишонмай турарди. Яратганининг ўзи меҳрибон-да. Менга туман ҳокимининг ўзини рўбарў қилиб қўйди, мен билан узоқ гаплашди. Бошимдан ўтганларни, нима сабабдан бу ерда яшаётганимни айтиб бердим. Қолаверса, шу пайтгача ҳеч кимга мурожаат қилмаганим, бир марта туман хотин-қизлар қўмитаси раиси билан учрашмоқчи бўлганимда оёғимдаги қалишнинг йиртиқ эканини рўқаб қилиб, учраштиришганимни ҳам яширмадим.

Ҳоким мени обдон эшитиб бўлгач, ёнидагиларга қараб, “Маъмуробод” МФЙдаги уйлардан бирини берамиз, тезликда кўчириб ўтиш керак”, деди.

Бу гапдан қарахт бўлиб қолдим. Тўғри-

си, оёқларим қалтираб, бутун танамда кучли титроқ уйғонди. Қулоқларимга ишонмас эдим. Қизларим билан янги уйга кўчиб ўтганимиз, ўша уйда тонглари оттираётганимиз ҳамон тушга ўхшайверади, ишонгим келмайди. Давлатимиз биз каби эҳтиёжманд, бошпанасиз қолганлар учун уйлар қуриб қўйганига миннатдорлигимни қандай изҳор этишни билмайман. Шу чоққача маънос қўзлари қула бошлаган қизларимга қараб, “биз ўз уйимизда яшаймизми, ўнгимизми тушимизми”, дейман тинмай.

Яна бир гапни айтсам, ишонмайсиз. Тасодифни қарангки, бу ерда туғишган олам билан қўшни бўлиб қолдик. Опам ҳам энди мендан бемалол хабар олиб туриши мумкинлигидан хурсанд. Чунки 2-3 йил аввал қувватсизликдан ҳушимни йўқотиб, йиқилганимда бошим тошга тегиб, қаттиқ шекастланган эди. Шунинг асоратими, тез-тез ҳушимни йўқотадиган бўлиб қолганман. Мана шундай пайтда ёнингда яқининг, жигаринг бўлса дер эдим. Тагин уйимизга яқин жойдаги катта тўқимачилик қорхонасига ишга ҳам жойлаб қўйишди. Янги жамоада ҳамма яхши гапирди, кўнглимга қарайди.

Маҳалла фуқаролар йиғинида ишлайдиган Омина опа Болтабоева эса худди онам

ХОТИРА БОР ЭКАН — МИЛЛАТ БАРҲАЁТ

Фронт ва фронт орти қаҳрамонларига эҳтиром

Муножат МЎМИНОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Иккинчи жаҳон урушида Ўзбекистондан 1 миллион 500 минг эмас, қарийб икки миллионга яқин (1 миллион 951 минг) киши урушда иштирок этган. Ўша йиллари юртимиз аҳолиси 6 миллион 551 минг нафарни ташкил этгани инобатга олинса, ҳар уч кишидан бири Ватан ҳимояси учун жангга кирган.

Олий Мажлис Сенати Мудофаа ва ҳавфсизлик масалалари қўмитаси томонидан “Ғалаба боғи” ёдгорлик мажмуасидаги “Шон-шараф” давлат музейида ташкил этилган “Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва фронт ортида фидокорона меҳнат қилганларни эъзозлаш — Ўзбекистон Республикаси ижтимоий сиёсатининг устувор йўналишларидан бири” мавзусидаги семинарда шу каби кўплаб муҳим маълумотлар келтириб ўтилди.

Семинар уруш қатнашчиларини хотирлаб, уларга бугунги озод ва обод юрт, тинч-

лик ва фашизм устидан қозонилган буюк ғалаба учун миннатдорлик сифатида гул қўйиш маросимидан бошланди.

Тадбир давомида давлатимиз раҳбарининг 2021 йил 20 апрель санасидаги “Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида”ги фармони ҳамда “Хотира ва қадрлаш кўнига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорининг мазмун-моҳияти хусусида сўз юритилди. Шунингдек, Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва фронт ортида

каби ғамхўрлик кўрсатяпти. Ўзига 2 та нон олса, биттасини бериб кетади. Озиқ-овқат, кийим-кечак, идиш-товуқдан ҳам ёрдам қияпти. Энди соғлигим ҳақида ҳам қайғура бошлади. Бепул даволанасиз, ордер олиб берамиз, деяпти. Нариги маҳалламизда ҳам “Аёллар дафтари”да рўйхатда турар эдим. Шу пайтгача улар ҳам моддий ёрдамлар бериб келишди. Кўчиб келган кунимизданоқ бу ерда ҳам “Аёллар дафтари”га киритилдик.

Менга ўхшаган қанча-қанча уйсизларни уйли қилиб, қутилмаган бахтга эриштираётганлари учун аввало, Президентимизга, ҳокимларимизга мингдан-миг раҳмат айтаман. Аста-секин ҳаммаси бўлар экан. Айниқса, бизнинг юртимизда ҳеч бир инсон ўз ҳолига ташлаб қўйилмаслигига яна бир бор гувоҳ бўлиб турибман. Фуқароларига бундай ғамхўр давлат бўлмаса керак. Бу ёғига мана шу ғамхўрликка жавобан қизларимни юрт хизматига ярайдиган инсонлар қилиб тарбиялайман. Ўзим эса ҳалол меҳнатим билан фаровонликка ҳисса қўшаман. Инсон руҳияти баланд бўлса, ҳурмат топса, оила ва фарзандлар учун, юрт фаровонлиги учун шижоати пайдо бўлишига чин дилдан ишондим.

“ЁШЛАР ДАФТАРИ”ГА КИРГАН 5 НАФАРДАН ОРТИҚ ИШСИЗЛАР БАНДЛИгини таъминлаган ТАДБИРКОРЛАРГА 1 МАЙДАН БОШЛАБ, ДАВЛАТ МУЛКИ ИЖАРАСИ УЧУН 50 ФОИЗГАЧА ИМТИЁЗ ТАҚДИМ ҚИЛИНДИ. УНДАН ТАШҚАРИ, 1 ИЮЛДАН БОШЛАБ ХУСУСИЙ ҚОРХОНАЛАРДА ЯНГИ ИШ БОШЛАГАН ХОДИМЛАРНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ХАРАЖАТИНИНГ 1 МИЛЛИОН СЎМГАЧА БЎЛГАН ҚИСМИГА СУБСИДИЯ БЕРИЛАДИ.

иқтисодий фаоллик сезиларли даражада пасайди. Бир қатор хорижий мамлакатлар сингари Ўзбекистонда ҳам иқтисодиёт тармоқларининг узлуқсиз ишлашини таъминлаш, аҳолини ижтимоий кўллаб-қувватлаш, соғлиқни сақлашга қаратилган 10 триллион сўмлик Инқирозга қарши курашиш жамғармаси шакллантирилди. Пандемияга боғлиқ қўшимча молиявий юкка қарамасдан, давлат томонидан ёшларнинг муаммолари четда қолмади.

ЁШЛАРНИ ҚЎЛЛАГАН ТАДБИРКОРНИ ҲУКУМАТ ҲАМ ҚЎЛЛАЙДИ

2020 йилнинг август ойида ёшлар орасидаги ишсизликни камайтириш ва уларга манзилли ёрдам кўрсатишининг янги механизми, яъни “Ёшлар дафтари” жорий этилди. Бу дафтарга республикаимизнинг барча ҳудуд ва туманларидаги ишсиз ёшлар киритилиб, уларга индивидуал равишда ижтимоий ва молиявий ёрдам кўрсатилмоқда. Ушбу йигит-қизларни иш билан таъминлашга ва уларни

ортиқ ишсизлар бандлигини таъминлаган тадбиркорларга 1 майдан бошлаб, давлат мулки ижараси учун 50 фоизгача имтиёз тақдим қилинди. Ундан ташқари, 1 июлдан бошлаб хусусий қорхоналарда янги иш бошлаган ходимларни қайта тайёрлаш харажатининг 1 миллион сўмгача бўлган қисмига субсидия берилади.

Ўз навбатида, ёшларнинг ўзига ҳам имтиёзлар белгиланди. Хусусан, 1 июндан бошлаб, профессионал таълим ташкилотлари томонидан “Ёшлар дафтари”га киритилган талабаларга қорхоналарда амалиёт ўтаган даврида 500 минг сўмгача ҳар ойлик субсидия ажратилади. Биринчи марта ишга кирган касб-хунарга битирувчилари 6 ойгача даромад солиғи тўлашдан озод этилади.

Ўз тадбиркорлик ташаббусларини йўлга қўйишни режалаштирган ёшлар ҳам рағбатлантирилмоқда. Масалан, ўз бизнесини бошлаш доирасида ижарага бино олаётган ёшларга бир йиллик ижара суммасининг 30 фоизгача қисми қоплаб берилади.

9 МАЙ — ХОТИРА ВА ҚАДРЛАШ КУНИ

Гуличеҳра ДУРДИЕВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Иккинчи жаҳон уруши тугаганига 76 йил тўлаётган бўлса-да, уруш хотираларининг битмас жароҳати кўнгилларда ўчмас доғ, инсоният тарихида эса миллионлаб одамларнинг ҳаётига зомин бўлган муҳхш воқеа сифатида муҳрланиб қолди. Орадан шунча йиллар ўтса ҳамки, унинг оғриқлари ҳамон қалбларни ларзага солиди.

Биргина Тошкент вилоятидан **121969** нафар фуқаро урушга кетган. Уларнинг **22617** нафари жангу жадалларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган. **19367** нафари эса бедарак йўқолган. Қирғинбарот жанггоҳлардан юборилган **3500** нафар бошпанасиз катталар ва **1700** нафар ёш гўдак Тошкент вилоятидаги бағрикенг ўзбек хонадонларида кўним топган.

АҶДОДЛАР ХОТИРАЛАРИ АВЛОДЛАР ҚАЛБИДА МАНГУ ҚОЛАЖАК

Исломбек ҲАСАНОВ,
Жамоат хавфсизлиги
университети ўқитувчиси

1942 йилнинг айнаи ёз фаслида Сайдулла ака ва Болтажон опа хонадонига машғум уруш нафаси етди — суюкли кенжаси Мирзамаҳмудни ҳам фронтга сафарбар қилиш ҳақидаги бир парча қоғозни ташлаб кетишди. Шундоқ ҳам икки фарзандини урушга жўнатган Сайдулла ака ва Болтажон опанинг ташвишига ташвиш қўшилди. Уруш ҳеч қандай шafқатни билмайди. Ота-она ўз жигаргўшасини жангга юбормасдан қайта боради? Ноилж, бу ўғлини ҳам фронтга юборишди. Эндигина ун отлитдан ошган, ҳали мўйловлари сабза уришга улгурмаган ва ота-она бағрининг тафтини эсидан чиқармаган Мирзамаҳмудни мажбурлаб фронтга олиб кетишди.

Дастлаб уларни Туркменистоннинг Тошхувуз вилояти саҳроларида жойлашган дала ўқув майдонида олиб боришиб, жанг сир-асрорларини ўргата бошлади-лар. Олти ойлик ўқув машғулотларидан сўнг уларни урушнинг қайноқ нуқталаридан бири бўлган Сталинградга ташлашди. Сталинград остоналаридаги жангларда немис-фашистларга қарши мардонор курашган ёш Мирзамаҳмуд ўзбек жангчилари нима-ларга қодир эканини яна бир бор кўрсатиб қўйди. Ўша пайтларда у мотоўқчилар дивизиясида пулемётчи эди. Қайсидир жангда Мирзамаҳмуд оёғидан яраланди. Яраланганда нишона снаряд парчаси то ҳаётининг охиригача танасида қолди.

Жангдан сўнг отряддан уч аскар омон қолади ва ўрмонга яширинади. Улардан бири менинг бобом Мирзамаҳмуд эди. Шу кўйи бир ҳафта ўрмонда қolib кетишади. Ёйишга овқат, ичишга сувлари қолмаган. Ноилж, ўрмондаги дарахтларнинг илдизлари билан озиқланганларини бобом сўзлаб берган эди. Бир кун кечқурун бобомни сув олиб келиш учун ўрмон четидagi бир қўлмакка юборишади. Чўнки уларнинг ичида энг ёши бобом бўлган. Атроф зим-зиё, ҳеч нарсани қўриб бўлмайди. Бобом қўлмакдан бошидаги каскага сув олиб келади. Ўша сувни қайнатиб ичишади. Эрталаб юзларини ювиш учун қўлмакка борганларида не кўз билан ўйирсиники, бир немис жангчиси жонсиз ётар эди. Дарров унинг кийимларини текшириб қўриб, ярим буханка нон топиб оlishади. Нон сувда шийиб кетган, шу нонни еб тирик қolишган экан...

Бобом менга уруш хотиралари ҳақида кўп сўзлаб берган. Ана шундай воқеалардан бири Белоруссияда бўлган. Немис аскарлари кичик қишлоқлардан бирини

эгаллаб олган ва бобом хизмат қилаётган отрядга қишлоқни улардан тoзалаш вазифаси юклатилган эди. Жанг узоқ давом этиб, қишлоқ фашистлардан батамом озод қилинган ва шу жараёнда ҳар икки томондан ҳам қўллаб жангчилар йўқотилган. Мардонор олишувда бобом ва яна беш-олтита жангчи омон қолган.

1945 йил уруш тугаши арафасида бобом Берлин остоналарида бўлаётган жангларда жон олиб жон бераётган эди. Ўзининг айтишига қараганда, Рейхстагга байроқ ўрнатилиши жараёнида қатнашган.

Уруш нихоясига етганига қарамай, минглаб кўнгилли аскарлар қатори бобом ҳам ўз уйига қайтмай, то 1950 йилгача Германияни урушдан сўнг қайта тиклаш тадбирларида фаол иштирок этди. Айниқса, Берлин, Дрезден шаҳарлари урушдан жуда катта талафот кўрган эди. 1950 йилда бир олам таассуротлар, юрт соғинчи билан қалби жўшиб, кўкраги ордену медалларга тўлиб, жонанжон диёри Наманганга қайтиб келди. Бу орада бобомнинг катта акаси Нормирза бобом ҳам эсон-омон уйга қайтади. Аммо уртанча акаси Турсунбойга урушдан қайтиш насиб этмади.

Урушдан кейинги йиллар Ўзбекистонда ҳаёт бирмунча оғирроқ кечди. Шундай оғир шароитларда бобом ҳозирги Наманган туманидаги 26-умумтаълим мактабидa география фанидан бир неча йиллар сабоқ берди. Андижон вилоятининг аввалги Бўз, ҳозирги Бўстон туманида деҳқончилик билан шуғулланди. Ҳаётининг охириги йилларини маҳалла-қўй хизматида бaшилади. 76 ёшда оламдан ўтган бобомнинг мангу хотиралари биз — авлодлари қалбида абадий қолажак.

Президент муруввати кўнглимни кўтариб, белимга қувват бўлди

ЎТМИШ АЗОБИ ЎҚ КАБИ
ҚАЛБДА ҚОЛДИ

Бугунги кунда Тошкент вилоятида Иккинчи жаҳон урушининг 51 нафар қатнашчиси кексалик гаштини сурмоқда. Янгийўл туманининг Ниёзбош қишлоғида истикомат қилаётган уруш фахрийси, 96 ёшли Камол ота Рихсибоев билан суҳбатлашар эканмиз, инсоният бошига мислсиз йўқотишлар, талафот ва мусибатлар кептирган машғум уруш ватанимиз сарҳадларидан анча олимсда юз берган бўлса-да, унинг асоратлари ҳеч бир ўзбек хонадонини четлаб ўтмаганига, ҳали-ҳануз юртдошларимиз қалбида оғрикли бир ўқ каби сақланиб келаётганига яна бир бор амин бўлдим.

— Уруш сабабли жуда кўп машаққат чекдик, қиналдик, ёшлик гаштини сура олмадик. Эсласам, юрагим эзлиб, дилим вайрон бўлди, — дейди Камол ота. — Уруш одамларнинг шодлигини ўйратди, навқирон йигитларнинг умрига зомин бўлиб, ёшлига келин-чақларни бевага айлантирди. Фарзанд доғи оналар юрагини яралаб, оталар қаддини букди. Шодлик ўрнини мотам, қувонч ўрнини ғам эгаллади. У кўнларнинг ёди ҳаёлимиздан асло ўчмайди. Шунинг учун ҳам бугунги осойишта, фаровон кўнларга етганимиз ва юртимиздаги маъмуриликни қўриб, ҳар онимиз учун шўқрона айтаман. Биз, уруш қатнашчиларига чексиз муруват.

ОТАСИ, АКАСИ УРУШДАН
ҚАЙТМАДИ

Камол ота Рихсибоев 1926 йил 19 сентябрда Янгийўл тумани Ниёзбош қишлоғида туғилган. Тўлиқсиз ўрта мактабни тугалламасидан уруш бошланган. Отаси ва акаси биринчилардан бўлиб жангга кетган. Онаси Жайри ая эса икки ёш гўдагини бағрига босанча, чиқриллаб қолаверган. Ўша пайтда эндиликча 15 ёшни қаршилаган Камол 1941 йилдан бошлаб рўзғорга ёрдам бериш, онасининг оғирини енгил қилиш учун қолхозда ишлайди.

Уйига бир бурда нон олиб келиб, онаси ва укаларининг ризқини бутун қилишга уринган қаҳрамонимиз уруш қачон тугаркан, дадам ва акам қачон бағримизга қайтаркан, деган уй ва ҳаёл оғушида тиришиб-тирмашиб ишлар экан, тунлар, қун, ой ва йиллар қандай ўтиб кетганини ҳам билмай қолди.

Ўша пайтларда бутун мамлакатда ахвол нихоятда оғир эди. Орадан уч йил ўтиб, яъни 1944 йилнинг январь ойида Камол Рихсибоевни ҳам ҳарбий хизматга чақирди. Унинг урушга кетишини эшитган онаси доду фарёд солиб йиғлайди. “Отаси, акасида на бир хат, на бир ҳабар бор. Энди Камолим ҳам кетадими, мен нима қиламан, бошимни қайси тошга ураман”, дея жавраб, жавдираб қолаверди...

КЎЗИНГ УЙҚУГА КЕТДИМИ,
ТАМОМ,
ҲАЛОҚ БЎЛИШИНГ ТАЙИН!

Камол отанинг ҳикоя қилишича, у дастлаб туман, сўнгра вилоят ва республика комиссариатида ҳарбий тайёргарликдан ўтган. Кейин ўзи каби тендошлари билан ўқчи полк таркибига қўшилиб, ҳарбий машқларга жалб қилинган. Икки ой давом этган тайёргарликдан сўнг 1944 йилнинг 12 апрель кўни Украина томон йўл олишади. Украинанинг Польша билан чегарадош туманида 176-ўқчи полк таркибига қўшилиб, Польша, Чехославакия, Германия учун жангларда қатнашади.

— Душман билан қақшатқич жанглар бошланди. Ҳар кун юзлаб одам ҳалок бўларди, — дея ўша дамларни эслайди Камол ота. — Оқопларда устимиздан ўқлар шамолдек визиллаб учарди. Кўзинг уйқуга кетдими, тамом, ҳалок бўлишинг

тайин! Шунинг учун кечаю кундуз миж-жа қўмасдик. Кечаси ёнимизда бўлган сафдошимизни эрталаб тирик қўрмасдик. Шундай кезларда тунда осуда уйқуга ётиб, эрталаб хуш кайфият билан ўз она қишлоғимда, ота-онам ёнида беҳавотир уйғонишни орзу қилардим. Бугунги тинч-осуда ҳаётимиз ўша даврда бир ширин туш, гўзал ҳаёл эди, болам!..

ФАРАҲБАХШ КУНЛАРНИНГ
ФАРОҒАТЛИ НАШИДАСИ

Камол Рихсибоев ғалабани Германияда қарши олади. Аскарлар бир-бирини табриқлаб, қучиб, қўлидаги қуролидан осмонга ўқ узиб, қий-чув қилиб қийқирса, Камол ота тинмай хўнграб йиғлаган экан. Унинг кўз ёшлари қувончдан, соғинчдан, азобли кўнлардан кейин рўёбга чиққан ғалаба нашидасининг чин ҳақиқат эканидан эди...

Отaxon ўша давр фожиаларини ҳаёлидан яна бир бор ўтказди, шекилли, кўзларидан думалаб тушяётган ёшларни яширишга уриниб, даструмоқчиси билан артиб қўйди.

Камол Рихсибоев уруш даврида “Жасорати учун”, “Берлини озод қилганлиги учун”, тинчлик йилларида “Шухрат” ва Ғалабанинг 50, 60, 70, 75 йиллиги медаллари билан тақдирланган.

Отaxon уруш тугагандан сўнг беш йил ўтгач, яъни 1950 йил бошида она юртига қайтиб келади. Янгийўл туманидаги ўрмон ҳўжаллигида, сўнгра ширкат ҳўжаллигида сўчи бўлди. Бугунги кўнда эса Камол ота Ниёзбош қишлоғидаги хонадонда 5 нафар фарзанди, 20 нафардан зиёд невара, 40 дан зиёд чевара ва 5 звараси қуршовида бағри бутунлиқда қариллик гаштини сурмоқда.

— Ўш йилдан зиёд давом этган тутқунликдаги ҳаётни тасвирлаш қийин, — дейди Мария Ефимовна. — У ердан қайтганларга қараганда, қайтмаганлар кўпроқ. Қўпчилик уруш қийинчиликлари, фашистлар ваҳшийлиги ҳақида фақат китоблар ва кинолар орқали таассурот олади. Аслида эса у кўнларнинг азоблари улардагидан кўра, минг бора оғир эди.

1945 йилнинг апрелида Браунингвэйг концлагеридagi тутқунлар озод қилинди. Мария Украинага қайтиб, Киевдаги заводлардан бирда ишлаб бошлади. Шу ерда ўзбек йигити Карим Абдурахимов билан танишиб, унга кўнлиб қўйди. Орадан бироз фурсат ўтиб, Карим ва Мария Ўзбекистонга қайтди. Энди улар Мирзачўлни ўзлаштиришга отланди. Янгидан ташкил бўлган Пахтакор туманидан қўним топган оиланинг бошлиғи пахта даласида, бекаси эса қорвақчилик фермасида иш бошлади. Шу ерда уларнинг 6 фарзанди — Галина, Сергей, Татьяна, Зулфия, Саид ва Анна таваллуд топди. Ўзбек йигити ва украин қизи узоқ йиллар бахтли ҳаёт кечирди.

Бўгун Зомин туманининг сўлим Еттикечув қишлоғида неварою чеваралар қуршовида умргузаронлик қилаётган Холбек бобо Равшанов 1943 йилда, эндиликча 18 ёшни қаршилаганда армияга қақирлиди. У қисқа муддатли жанговар тайёргарликдан сўнг сафдошлари билан Белоруссия фронтда жанг қилаётган қўшинлар таркибига жўнатилди. Орадан бир йил ўтиб, Псков шаҳри учун бўлган жангда оғир яраланди. Госпиталь жароҳлари унинг вужудидан бир неча снаряд парчасини териб олди. Ўшанда Холбекнинг танасидаги темир булақларидан биттаси қolib кетган экан. Уш орадан 43 йил ўтиб, 1978 йилда Ўзбекистонда олиб ташлашди.

Холбек Равшанов фашизм устидан қозонилган ғала-

Буюк ғалабанинг одадий ижодкорлари

Худойберди КАРИМОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Иккинчи жаҳон урушида қозонилган ғалабанинг 30 йиллиги нишонланган олис 1975 йилда мактабнинг 9-синфидa ўқир эдим. Бир кун и ўқитувчимиз уруш ҳақида иншо ёзиб келишни уй вазифаси қилиб берди. Уйига келиб, отамдан урушда бўлган воқеалар ҳақида гапириб беришини сўрадим. Тўғриси, отам бу қирғинбарот урушининг бошидан охиригача қатнашган бўлса-да, ўша даврни эслашни ёқтирмасди. “Кел, ўтир, қоғоз-қалам ол”, деди отам. Мен нихоят унинг уруш хотираларини эшитадиган бўлдим, дея хурсанд бўлиб кетдим.

Отам эса ўзи билан урушга отланиб, она юртидан узоқ-узоқларда мангу қўним топган ҳамқишлоқлари номини санай бошлади. Ҳозирги кунда 4 минг киши истикомат қилаётган Аришли ўша пайтда мўъжазгина, атиги 100-120 хонадондан иборат қишлоқ бўлган экан. Отам билан иккимиз тузган рўйхатдан эса оз эмас, кўп эмас, 103 нафар бўз йигитнинг номи ўрин олди. Бу эса Жиззахдаги кичик бир қишлоқнинг ўзидagi қарийб ҳар битта оилaга урушнинг совуқ нафаси — қора хат келганидан далolat эди.

Архивлар Жиззах заминининг салкам 40 минг фарзанди фашистларга қарши урушда иштирок этганини тасдиқлайди. Улар Москва остонасида, Ленинград ва Сталинград мудоафасида, Беларусь ва Украина ҳудудларида, Европанинг то Берлингача бўлган барча мамлакатларини озод этишда жасорат ва матонат намуналарини қўрсатганликларига шубҳа йўқ. Зеро, жанггоҳларда қўрсатган жасорати

учун воҳанинг 4 минг 600 вакили жанговар орден ва медаллар билан тақдирланди. Уларнинг 3 нафари — Жўрақул Тўраев, Егор Иванов ва Эшонқул Исмоилов Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони олди. Отам — Ҳайитбой Каримов “Қизил юлдуз” ордени соҳиби эди...

Белоруссиянинг Домановичи туманидаги Гороховишчи қишлоғига қираверишда бундай лавҳа битилган: “Белоруссия фронтининг 65-армияси, 46-енгил артиллерия бригадаси, 12-дивизияси таркибидagi 1007-артиллерия полки тўп командири сержант Николай Спиридонович Павлов ва мўлжалга олувчи кичик сержант Жўрақул Тўраев 1943 йилнинг 21 декабрида Дуброва яқинидаги 143,3 тепалик учун бўлган жангда қўрсатган жасорати учун Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонига сазовор бўлдилар”.

Жиззахлик марҳум журналист Бекмўлат Тоғаевга Жўрақул бобонинг ўзи мана буларни гапириб берган экан: “1943 йилнинг 21 декабри кўни жанг тафсилотлари ҳеч ёдимдан чикмайди. Чекинаётган душман беҳосдан ҳўжумга ўтди. Жанг майдонида қўтллмаганда душманининг бирваракайига 27 та танки пайдо бўлиб, бизнинг батарея эгаллаб турган ҳудуд томон бoстириб кeла бошлади. 12 та танк ва бундан саросимага тушмадик. Мен командирим сержант Николай Павловнинг буйруғига биноан, тўпни жанговар ҳолатга кептирдим. Бу орада душман танклари ўт онганича биз томон жўнлашиб кeлар эди. Улар биз отган снарядлардан бирин-кетин талафот олиб, тутай бошлади. 12 та танк ва 2 та ўзиротар тўп йўқ қилинганидан кейин бошимдан яраландим...”

Урушдан соғ-омон қайтган Жўрақул Тўраев умрининг охиригача халқ ҳўжаллигининг турли соҳаларида самарали меҳнат қилди, элу юрт хўрматида бўлди.

3-афаробод туманининг “Бирлик” маҳалласида яшовчи Мария момо Абдурахимова 98 ёшни қаршилаган бўлса-да, ҳамон тетик, хотираси тиниқ. Вақолани, онахон

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари тахририяти” ДУК

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Девонхона: (0-371) 233-70-98 Котибият: (0-371) 233-56-60 Ўзлонпар: (0-371) 233-57-15 E-mail: yuz-gazetasi@mail.ru

Тахририятга келган қўлхазмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб бeрилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Газета тахририят компьютер марказида сақлалади. Газетанинг полиграфик хижатдан сифатли чоп этилишига “KOLORPAK” МЧЖ масъул.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.

Нашр индекси — 236. Буюртма — 1489.

79242 нусхада бoсилди.

Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида бoсилган. Қоғоз бичими А2.

Баҳоси кeпишилган нарҳда.

“KOLORPAK” МЧЖ бoсмахонасида чоп этилди. Бoсмахона манзили: Ўзбекистон, 100060. Тошкент, Янги шаҳар кўчаси, 1-А уй. Бoсмахона телефони: (78) 129-29-29

Навбатчи муҳаррир: Нодир Маҳмудов Мусаххў: Малoҳат Мингбoева

Манзилимиз: 100029, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

ЎзА яқуни — 23:05 Топширилди — 01:15